

VSG-congres 2021: Tafeldiscussie (concept)

Ter afsluiting van het plenaire congresprogramma gaat dagvoorzitter [5.1.2e] met enkele gasten in gesprek over actuele ontwikkelingen in relatie tot sport en corona.

We hebben ervoor gekozen om dit tafelgesprek te doen met de landelijke partners die met elkaar in het afgelopen jaar intensief hebben samengewerkt en alles in het werk stellen om de Nederlandse samenleving actief te houden en de sportsector vitaal. Hoe ervaren zij de impact van corona op de sport en waarin zien zij kansen en uitdagingen in het herstel én vernieuwing van de sportsector?

- Reflecteren op inhoud keynote-lezingen
- Inspelen op actualiteit (Prinsjesdag / coronamaatregelen 25-9)
- In algemeenheid richting geven aan ontwikkelingen

Per thema staan meerdere voorbeeldvragen opgenomen die aan bod kunnen komen. Gezien de beperkte tijd voor dit onderdeel (circa 45 minuten in totaal), zal [5.1.2e] naar inzicht bepalen welke vragen aan de orde komen. Uiteraard blijft er ook ruimte voor enige improvisatie passend bij het moment.

Tafelgasten:

- VSG: [5.1.2e], tevens burgemeester van Emmen
- NOC*NSF: [5.1.2e] en [5.1.2e]
- Ministerie van VWS, directie Sport: [5.1.2e]
- POS/NLactief: [5.1.2e]
-

Opzet:

Op podium staat een grote tafel waaraan de gasten zitting nemen. [5.1.2e] zit als tafelvoorzitter aan de kop. Gasten krijgen vooraf een reversmicrofoon of headset opgespeld.

-

A. Sportdeelname irt corona

- Ontwikkelingen algemeen
- Deelname georganiseerde sport (inclusief fitness-sporten)
- Specifiek kwetsbare groepen

De coronamaatregelen hebben het afgelopen anderhalf jaar de nodige impact gehad op sportdeelname. Tijdsverloop: Van niet sporten (enkel eigen gelegenheid), naar beperkt sporten met restricties tot bijna weer volledig kunnen sporten. Wat heeft dit met de sportdeelname gedaan, welke verschuivingen zijn waar te nemen en waar moeten we richting de toekomst rekening mee houden? [5.1.2e] geeft ter introductie op dit onderwerp een korte inleiding en deelt de laatste ontwikkelingen en cijfers.

Algemene tafelvragen:

- Wat valt u op aan de gepresenteerde gegevens?
- Moeten we ons zorgen maken over de huidige en toekomstige sportdeelname in Nederland?
- Wat kunnen we doen om de afgehaakte leden terug te krijgen? Gaat het Volwassenfonds Sport en Cultuur ons daarin helpen?

- De kloof tussen verschillende groepen lijkt door de crisis alleen maar groter te worden. Bovendien constateert het Mulier dat er te weinig wordt gedaan om deze ongelijkheid in de sport tegen te gaan. Een zorgelijke ontwikkeling? Wat kan hieraan gedaan worden?
- We zien in het maatschappelijk debat steeds vaker discussie over het coronatoegangsbewijs. Een van de eerste voorbeelden was een dansschool in Utrecht:
<https://nos.nl/artikel/2392773-dansschool-utrecht-eist-vaccinatiebewijs-van-leerlingen-desnoods-een-rechtszaak> / [http://www.salsadansschoolcorason.nl/nieuws\(brief\).htm](http://www.salsadansschoolcorason.nl/nieuws(brief).htm) Is dit een goede discussie? Wat kan dit voor deelname aan sport betekenen als dit doorzet?
- Alles lijkt duurder te gaan worden. Gaan tarieven in de sport ook omhoog? Wat gaat dit doen met de sportdeelname?
- In het begin van de crisis heeft het kabinet in de persoon van MP Rutte de oproep gedaan om ook aandacht te hebben voor niet-leden. Wat vond u van deze oproep en is hier voldoende opvolging aan gegeven?
- Door de crisis lijkt er maatschappijbreed een veranderd besef van enkele waarden en normen te zijn gekomen. Bijvoorbeeld op het gebied van inclusie en de manier waarop we met elkaar omgaan. Hoe raakt deze maatschappelijke ontwikkeling de sport en gaat het de (top)sport(er) veranderen?
-

Specifiek POS:

- Korte uitleg vragen over POS en NLactief (ter duiding voor rol **5.1.2e**).
- Hoe heeft de crisis er bij de ondernemende aanbieders ingehakt? Veelal aanbod binnen en in groepsverband.
- Zijn we nu weer terug op het oude niveau?
- Wat hebben jullie geleerd van deze crisis?

Specifiek VSG:

- Met de komst van corona zien we binnen de maatschappij groeiende aandacht voor een gezonde leefstijl. We hebben bijvoorbeeld een enorme boost gezien in rondjes wandelen en fietsen in de eigen omgeving. Toch lijkt het erop dat veel mensen nu niet meer aan deze gezonde uitjes toekomen. Hoe ervaart u dit? Klopt mijn waarneming? Is de aandacht voor deze gezonde leefstijl weer voorbij? Had de crisis langer mogen duren om een echte gedragsverandering teweeg te brengen?
- Wat hebben gemeenten zoal gedaan om mensen toch aan het sporten en bewegen te houden?
- Heeft u zich over bepaalde groepen zorgen gemaakt over hun beweeggedrag?
-

*Specifiek NOC*NSF:*

- Hoe staat het met deelname aan georganiseerde sport en specifiek competitiesporten? Weer op het oude niveau? Of is de terugloop in leden door corona versterkt?

Specifiek VWS:

- Wat is de rol van directie sport geweest in het managen van de crisis?
- Tijdens de crisis zijn ook jullie veel te weten gekomen over hoe de sport is georganiseerd en de grote variëteit aan verschijningsvormen. Mede omdat jullie de steunmaatregelen hebben ontwikkeld en zo goed als mogelijk passend hebben gemaakt voor alle (amateur)sportorganisaties. Wat heeft dit inzicht jullie geleerd?

- Bij de openstelling van de sportsector zijn jullie als directie steeds intensiever betrokken geraakt bij de voorlichting en interpretatie van de landelijke maatregelen waaraan sport zich moest houden. Zijn er maatregelen geweest waarvan u heeft gedacht 'dit slaat eigenlijk nergens op?' Sporten in 2-tallen?
- Heeft de crisis een boost gebracht in de verbinding tussen sport en preventie?

Informatie Mulier Instituut: (1 sheet)

Grotere kloof gekomen tussen bestaande groepen (ongelijkheid)

Geen actie geweest op terugdringen van deze ongelijkheid

Wake-up call corona in relatie tot gezondheid vooral geland bij hoger opgeleiden

B. Kwaliteit en vitaliteit sportaanbieders

- Financieel
- Mentaal (vrijwilligers)

De coronacrisis heeft sport- en beweegaanbieders flink onder druk gezet de afgelopen anderhalf jaar. Op verschillende vlakken hebben deze aanbieders hun aanbod en de organisatie daarvan voortdurend moeten aanpassen op de coronamaatregelen. Dit vraagt veel veerkracht, energie én middelen.

Daarnaast zijn er tal van financiële ondersteuningsmogelijkheden gecreëerd zodat sportorganisaties de crisis het hoofd kunnen bieden.

Hoe heeft de crisis de sport- en beweegaanbieders geraakt? Hoe vitaal zijn ze nog en welke inzichten heeft de crisis ons gegeven over de manier waarop sport nu is georganiseerd? Zijn er ook voordelen aan deze crisis? Kan het als soort van katalysator voor vernieuwing dienen? En wat is blijvend uit de lessen die zijn geleerd?

Ook op dit thema zal sidekick 5.1.2e ter introductie de nodige cijfers en feiten met ons delen.

Algemene tafelvragen:

- Hoe hebben sportaanbieders de crisis overleefd? Vragen naar opvallende voorbeelden van veerkracht sport- en beweegaanbieders. Bijvoorbeeld buitenfitness.
- Clubs zijn erg afhankelijk van kantine-inkomsten en zijn hierdoor heel snel in de financiële problemen gekomen. Willen we in de toekomst nog zo afhankelijk zijn van dergelijke inkomstenbronnen?
- Richten we ons nog teveel op de traditionele structuren in de sport? Moeten we meer oog hebben voor nieuwe verbanden, zoals urban en openbaar sportbeleid? Zijn we wellicht structuren in de lucht aan het houden zijn die niet meer te redden zijn? Welke kant moeten sportverenigingen zich op bewegen?
- Sportaanbieders hebben elkaar gemakkelijk kunnen vinden gedurende de crisis. In het openstellen van accommodaties voor andere aanbieders tot het gezamenlijk verzorgen van een sport- en beweegaanbod. Biedt dit nieuwe kansen? (b.v. outdoorfitness op sportaccommodaties?) 5.1.2e roept in zijn keynote ook op tot meer samen sporten.
-

*Specifiek NOC*NSF/POS:*

- Wat doet de crisis met de huidige vormen waarin georganiseerd sporten wordt aangeboden? Denk aan lidmaatschappen of organisatievormen. Meer flexibel sporten? (minder afhankelijk van contributie/lidmaatschappen) Wat betekent dit voor clubs en commerciële aanbieders?

*Specifiek NOC*NSF:*

- Er is meerdere malen een onderuitputting geweest op veel van de financiële steunregelingen voor amateursportorganisaties. Hebben we te hard gelobbyd in Den Haag of is de steun achteraf gezien minder nodig gebleken? Of is de steun niet op de juiste plaats gekomen of in onvoldoende mate?
- De cijfers uit de coronamonitor zeggen niets over de toekomst. Zo hebben veel verenigingen klappen kunnen opvangen met de eigen reserves (reserves die wellicht voor

vervangingsinvesteringen waren begroot). Maakt u zich zorgen over gevolgschade in de nabije toekomst? Is hier een beeld of verwachting van? Wat kunnen we hieraan doen?

- Dankzij de inzet van vele vrijwilligers en vele extra vrijwilligers hebben we sport onder voorwaarden kunnen blijven aanbieden. Hoe staat het nu met het energieniveau van deze vrijwilligers? En zijn er ook nieuwe vrijwilligers opgestaan?

Specifiek VSG:

- In de crisis hebben alle amateursportorganisaties een beroep kunnen doen op financiële ondersteuning. Een heel solidaire geachte. Dit betekent ook dat we minder vitale clubs in de lucht hebben gehouden. Was het niet beter geweest om de crisis als een natuurlijk moment aan te grijpen om afscheid te nemen van deze kwetsbare clubs? Of aan te sturen op fusies? Het is toch veel prettiger samen te werken met vitale en financieel gezonde verenigingen.
-

Specifiek VWS:

- Was de directie sport verrast over de ruimhartige financiële ondersteuning van de sport door de landelijke politiek?
- Hoe lastig is het opstellen van generieke steunmaatregelen geweest?

Informatie Mulier Instituut: (1 sheet)

Impact corona op sport- en beweegaanbieders

Financiële schade sport door corona

Gevolgschade

Terugloop verenigingssporten

C. Topsport en evenementen

*Algemeen NOC*NSF:*

- Kijkend naar de uitslagen van Nederland in de verschillende topsportstatistieken lijkt het erop dat topsport nauwelijks is geraakt door corona. Klopt dit beeld?
- Afgaande op de resultaten van teamsporten hebben we teleurstellend gepresteerd. Is hier een verklaring voor? -> quote 5.1.2e 'We hebben in veel teamsporten niet meer de sterkste nationale competities'
- Jarenlange voorbereiding op de Olympische Spelen van Tokio 2020 worden ineens gedwarsboemd door een pandemie. Je kunt je op veel zaken voorbereiden, maar hebben jullie hier ooit rekening mee gehouden?
- Ondanks dat er op dit moment gelukkig nog weinig beperkingen meer gelden voor sport en sportbeoefening, kampen vooral grootschalige sportevenementen nog met de nodige problemen en uitdagingen. Vooral het aantal deelnemers blijkt achter te blijven. Wat is nodig om deze tak van sport te helpen?
- Onlangs hebben jullie drievoudig wereldkampioen zeilen 5.1.2e aangesteld als eerste 5.1.2e ter wereld. Waarom deze functie en wat gaat zij doen?
- Binnen de zesde pijler van het Nationaal Sportakkoord, de zogenaamde topsportpijler, is veel gesproken en nagedacht over de maatschappelijke waarde van topsport. Iets wat de gemeenten erg moet aanspreken. Vanwaar deze vermaatschappelijking van de topsport?
- Binnen veel lokale sportakkoorden zien we veel aandacht en ambities op het gebied van vaardig in bewegen en talentontwikkeling. Boven verwachting veel aandacht? Of mag het nog meer?
-

Specifiek 5.1.2e :

- Je neemt afscheid bij NOC*NSF, wat is je het meest bijgebleven in de periode dat je 5.1.2e bent geweest? Wat ga je nu doen?
- Je hebt bereikt dat topsport ook in politiek Den Haag steeds meer zichtbaar is geworden. Ben je tevreden over de positie van topsport en de investeringen van de rijksoverheid? Heb je voldoende vertrouwen in een stevige topsportparagraaf in het nieuwe regeerakkoord?
- We kennen je van je eerlijke en kritische mening en je drive voor continue verbetering van processen en resultaten. Welke tip of opdracht zou je gemeenten nog willen geven die actief aan de slag zijn met topsport? Waarin kunnen zij zich verbeteren?

D. De rol van de overheden / Sportwet

Vervolg op transitiedenken inleider 5.1.2e Verschillende transities waren reeds ingezet, ook binnen de sport. Welke invloed heeft de coronacrisis op deze transities? Werkt het katalyserend (versnellend) of ontstaat er bij sommigen juist een gevoel/drang naar ouderwetse geborgenheid? (weer terug naar het oude) Hoe voorkomen we een tweedeling in vernieuwers aan de ene kant en de traditionelen aan de andere kant?

Wat vraagt deze crisis van de rol van overheden? (lokaal en landelijk) Wie neemt de leiding? Hoe moet de sportwet in dit licht worden beschouwd?

Algemene tafelvragen:

- Een crisis biedt altijd kansen. Welke kansen zijn er voor overheden om te vernieuwen? Ook met het oog op gemeenteraadsverkiezingen 2022.
- Gaan we gewoon weer door met de uitrol van lokale sportakkoorden? Moeten er ambities worden bijgesteld? Moeten er actielijnen worden toegevoegd? Is er nog voldoende energie bij bijvoorbeeld verenigingen om hieraan bij te (blijven) dragen?
- Helpt de crisis in de duurzame ontwikkeling van lokaal sport- en beweegbeleid?
- Door de crisis ontstaan ook natuurlijke momenten om keuzes te maken. Welke keuzes en wie neemt hierin het voortouw?

Specifiek VSG:

- Gemeenten hebben een dubbelrol in de crisis, enerzijds sport mogelijk maken/houden en anderzijds handhaving op naleving maatregelen. Heeft dit gespannen situaties opgeleverd?
- We hebben gezien dat gemeenten én ook veiligheidsregio's in aanvang heel verschillend zijn omgegaan met de naleving en vooral interpretatie van de landelijke coronamaatregelen. Vooral Drentse gemeenten deden nogal eens 'moeilijk'. Beste jongentje van de klas?
- Er wordt wel eens gezegd dat een crisis alles vloeibaar maakt. Er werden nu eerder en sneller vergunningen afgegeven voor bijvoorbeeld sporten op parkeerplaatsen onder overkappingen met muziek. Iets wat voorheen ondenkbaar was of waarover maandenlang discussie over zou zijn gevoerd. Een gemeente kan dus wel flexibel zijn ;) Wat betekent dit voor de toekomst?
- Als gevolg van de coronamaatregelen en de opvolging daarvan hebben gemeenten, misschien meer dan hun lief was, een zwaardere regierol moeten vervullen. Zeker in aanvang van de crisis. Hoe is die meer centrale rol bevallen? En wat betekent dit voor de toekomst? Wordt er een grotere/zwaardere rol van gemeenten verwacht in de komende 5 jaar?
- De sportsector heeft volgens de coronamonitor van Mulier fors moeten interen op hun reserves. Vreest u dat meer clubs in de nabije toekomst hierdoor in financiële problemen raken en de gemeente noodgedwongen moet bijspringen? Is die ruimte er? Of moeten we vervelende keuzes gemaakt gaan worden? Zo ja, welke keuzes dan? Saneren/fuseren?
- Ook gemeenten hebben het financieel zwaar. Gaat dit gevolgen hebben voor bepaalde beleidskeuzes? Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid.
- Hoe verhoudt de sportwet zich tot de wens van gemeenten voor meer autonomie?

Specifiek VWS:

- Directie sport van VWS heeft te maken gehad met veel lastige vraagstukken en dilemma's. Van welk vraagstuk heeft u echt wakker gelegen?

- In verschillende sectoren wordt gewerkt aan een herstelplan. Wordt hier in de sportsector ook over gesproken?
- De kracht van sport is tijdens de crisis door de politiek extra bevestigd. Dit belooft wat voor het beleid in de toekomst! Toch? (brug naar regeerakkoord)
-

Specifiek POS:

- Hebben gemeenten voldoende begrip getoond / ondersteuning geboden voor de lastige positie van ondernemende sportaanbieders? Zijn er ingangen gevormd om in de toekomst meer met elkaar te gaan samenwerken?
- Level playing field sport en fitness?

*Specifiek NOC*NSF:*

- De laatste tijd vormt de sportwet uit het advies van de Nederlandse Sportraad een boeiend discussiepunt met zowel voor- als tegenstanders. Hoe staat NOC*NSF tegenover zo'n sportwet?
- NOC*NSF is groot voorstander van meer professionaliseren van de sport. Heeft de coronacrisis hierin wat veranderd? En hoe kan de sector zich professionaliseren? Wat is daarvoor nodig?
- Zowel de rijksoverheid als lokale overheden gaan aan de slag met nieuwe akkoorden (regeerakkoord en college-akkoorden). Welk onderwerp heeft top-prioriteit?
- Waarin vindt u dat lokale overheden zich meer op zouden kunnen toeleggen? Bij veel gemeenten is sportbeleid hoofdzakelijk accommodatiebeleid. Zouden ze niet meer moeten doen bijvoorbeeld op het gebied van orgware en software?
-